

HEMTJÄNSTINDEX 2022

– GÖR HEMTJÄNSTEN LIKVÄRDIG GENOM STÄRKT KVALITETSUTVECKLING

SPF
SENIORERNA

Innehåll:

1. Hemtjänstens kvalitet beror på vilken kommun du bor i	4
2. Stora skillnader i hemtjänstens kvalitet mellan olika kommuner	6
2.1 Kommuner med högst resultat i Hemtjänstindex.....	7
2.2 Kommuner med lägst resultat i Hemtjänstindex.....	8
2.3 Kommuner med högst resultat per delindex.....	8
2.4 Resultat i Hemtjänstindex jämfört med kommunens kostnader för hemtjänsten.	9
2.5 Stora individuella skillnader mellan kommuner	10
2.6 Vad kännetecknar en kommun som levererar hemtjänst med hög kvalitet?	11
3. Störst utvecklingspotential inom biståndshandläggningen och i informationen till äldre och närstående.....	12
3.1 Exempel på information som saknas på kommunernas webbplatser.....	12
3.2 Exempel på områden med utvecklingspotential inom kommunernas biståndshandläggning och biståndsbeslut	14
3.3 Exempel på utvecklingsområden avseende utförandet av hemtjänsten	16
3.4 Status och utvecklingsområden avseende välfärdsteknik inom hemtjänsten.....	16
4. Kvalitetsutvecklingen behöver stärkas för att skapa en likvärdig hemtjänst	17
Bilaga: Om Hemtjänstindex.....	18
Hemtjänstindex digitala analys- och rapportverktyg ger stöd till kommunerna i deras arbete med att utveckla hemtjänsten och stärka kvaliteten	18
Resultat efter lanseringen av Hemtjänstindex 2022.	19
Mätmodellen tar hänsyn till vad seniorerna tycker är viktigast	19
Mätmodell Hemtjänstindex – inklusive viktning	20
Hemtjänstindex byggs upp av data från sju olika undersökningar.....	22
Data som saknas från kommuner, per undersökning, 2022	23
Mer information om Hemtjänstindex	23

1. Hemtjänstens kvalitet beror på vilken kommun du bor i

Den 23 november 2022 lanserades Hemtjänstindex och för första gången i Sverige presenterades en offentlig sammanställning av hemtjänstens samlade kvalitet i landets 290 kommuner.

Hemtjänstindex drivs av SPF Seniorerna med stöd av Allmänna arvsfonden. Ett flertal olika aktörer och fler än 1 000 seniorer har varit delaktiga i utvecklingen. Beräkningarna av kommunernas index har utförts av det statliga forskningsinstitutet RISE och via Svenskt Kvalitetsindex får kommuner tillgång till ett pedagogiskt digitalt analys- och rapportverktyg.

Kommunernas olika Hemtjänstindex har uppmärksamats i ett stort antal tidningar och andra media. Uppenbarligen finns det ett stort intresse bland allmänheten att få veta hur det ligger till med kvaliteten i äldreomsorgen.

När vi nu har analyserat aggregerade data på nationell nivå framkommer flera tydliga brister i hemtjänsten, som vi pekar på i denna rapport. För att dessutom kunna åtgärda dessa brister lyfter vi fram förslag som vi bedömer på sikt skulle förbättra hemtjänsten i Sverige.

Vi kan först konstatera att äldre i de allra flesta kommunerna över lag är nöjda med det bemötande de får av hemtjänstpersonalen. Men därutöver framkommer följande i Hemtjänstindex 2022:

- Det är stora skillnader i hemtjänstens kvalitet mellan olika kommuner och detta beror inte på hur mycket pengar kommunen satsar på hemtjänsten och inte heller på kommunens storlek, geografiska placering, eller om kommunen tillämpar valfrihetssystem.
- Ser vi till själva utförande av hemtjänsten är området med högst resultat det som rör i vilken grad senioren känner trygghet och förtroende och är nöjd med bemötandet. Lägst resultat får det område som seniorerna tycker är viktigast – att man är sammantaget nöjd med hur hemtjänsten utförs och att personalen är lyhörd. Det finns här även stora skillnader mellan de kommuner som i detta index hamnar bland de främsta och de som får lägre resultat.

- De största övergripande skillnaderna mellan kommunernas resultat finns inom biståndshandläggningen och i informationen till äldre och närstående. Eftersom det nu går att se vilka kommuner som är de främsta inom dessa områden finns det goda möjligheter för andra kommuner att lära från dem.
- Valfärdsteknik nämns ofta som en viktig parameter för att skapa nytta både för den äldre och för kommunerna. Trots detta går det trögt med att införa dessa tjänster i alla kommuner. En av tre kommuner saknar natttillsyn med digital teknik. Det gäller också för digitala lås till hemtjänsttagarnas bostäder, liksom för garanterad kontakt med den äldre inom viss tid efter att denne larmar via trygghetslarmet.

Syftet med Hemtjänstindex är att skapa en positiv utvecklingsspiral för hemtjänstens kvalitet, i hela Sverige. Det har tidigare varit svårt att veta vilka kommuner som har en väl fungerande hemtjänst, men nu vet vi vilka kommuner som är framgångsrika, både totalt sett och inom hemtjänstens olika områden. Att bedriva hemtjänst är en svår och komplex verksamhet och därför är det extra viktigt att lära från de kommuner som utvecklat väl fungerande metoder och lösningar som leder till god kvalitet för de äldre.

I skrivande stund har 53 kommuner valt att beställa tillgång till det digitala analys- och rapportverktyget, som gör att kommunerna får ett stöd i utvecklingen av hemtjänsten. Flera av dessa kommuner har rapporterat till oss att de med hjälp av verktyget inlett ett utvecklingsarbete.

Samtidigt är det bekymmersamt att denna utvecklingsspiral inte startar överallt. Vi riskerar att få en allt större kvalitetsskillnad mellan Sveriges kommuner, vilket leder till att äldres hemtjänst blir än mer ojämlig.

Sex åtgärder för att hemtjänsten ska utvecklas i hela Sverige

1. Regeringen bör uppdra åt Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys) att följa upp de kommuner som inte erbjuder hemtjänst av tillräckligt god kvalitet, grundorsaker till bristerna och vilka åtgärder som krävs för att kommunerna ska klara av att ge en hemtjänst av god kvalitet.
2. Regeringen bör uppdra åt Socialstyrelsen att sammanställa och kommunicera kunskap kring de åtgärder som Vårdanalys utvecklar samt föreslå eventuella nödvändiga författningsändringar.
3. Staten bör rikta ett särskilt stöd till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att öka lärandet mellan kommunerna och öka spridandet av goda exempel på framgångsrikt kvalitetsarbete inom hemtjänsten.
4. Staten och SKR bör säkerställa att kommuner som inte ger hemtjänst av tillräckligt god kvalitet vidtar åtgärder för att korrigera detta, samt stödja kommuner med utbildningsinsatser.
5. Staten och SKR bör tydliggöra att kommunerna förväntas delta i Socialstyrelsens olika undersökningar, och tillsammans säkerställa att så sker.
6. Staten och SKR bör öka tempot när det gäller breddinförande av valfärdsteknik. I arbetet bör ingå att vidareutveckla forum för möten mellan kommuner, privata utförare och leverantörer av valfärdsteknik. Insatser för att underlätta kommunernas upphandling av modern valfärdsteknik bör göras.

Staten bör rikta ett särskilt stöd till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att öka lärandet mellan kommunerna och öka spridandet av goda exempel på framgångsrikt kvalitetsarbete inom hemtjänsten.

2. Stora skillnader i hemtjänstens kvalitet mellan olika kommuner

Äldre personer i de allra flesta kommunerna är över lag nöjda med det bemötande de får av hemtjänst-personalen. Men som nämndes tidigare är det däremot stora skillnader i hemtjänstens sammanlagda kvalitet (Hemtjänstindex) mellan olika kommuner. Som bild 1 visar nedan är det en statistiskt säkerställd skillnad mellan de kommuner som har högst resultat jämfört med de kommuner som har lägst resultat (där resultatet inte är påverkat av att det saknas data).

Bild 1: Kommuners Hemtjänstindex 2022. Maximalt resultat är 100.

Observera att listan, pga. utrymmesskäl, inte är komplett, dvs. att kommuner saknas i den. Komplette rangordning för respektive delindex finns på www.hemtjanstindex.se.

Vi har analyserat resultaten utifrån olika perspektiv och har konstaterat att skillnaderna inte beror på kommunens storlek, geografisk placering, vilken typ av kommungrupp kommunen tillhör (avser SKR:s indelning av kommuner i olika kommungrupper), om kommunen tillämpar valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) eller kommunens kostnader för hemtjänsten.

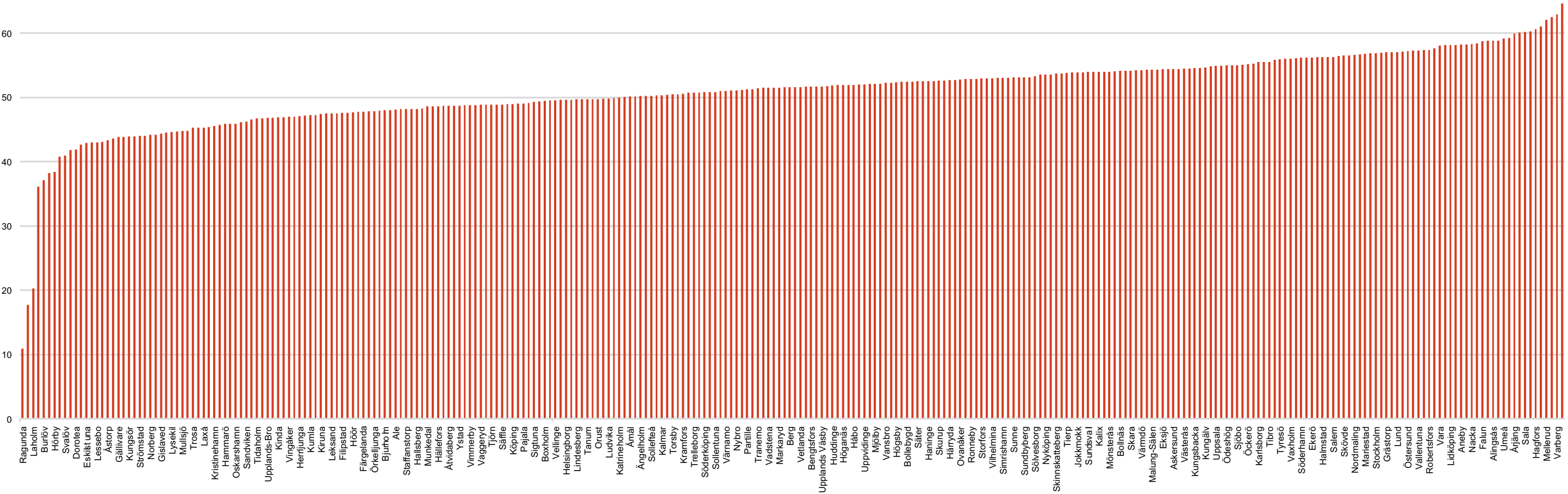
Resultatet i Hemtjänstindex påverkas negativt om en kommun valt att inte delta i en eller flera av Socialstyrelsens undersökningar. I de analyser vi har genomfört har vi tagit bort de kommuner som saknar resultat från en eller flera av Socialstyrelsens undersökningar.

Placering	Kommun	Län	Kvalitets-poäng Hemtjänst-index 2022
1	Gnosjö	Jönköping	64,7
2	Varberg	Halland	62,9
3	Änge	Västernorrland	62,5
4	Mellerud	Västra Götaland	62,1
5	Jönköping	Jönköping	61,1
6	Hagfors	Värmland	60,6
7	Mölnadal	Västra Götaland	60,3
8	Sala	Västmanland	60,2
9	Arjeplog	Norrbottnen	60,1
10	Årjäng	Värmland	60,0

Tabell 1: De 10 kommuner med högst resultat i Hemtjänstindex 2022.

2.1 Kommuner med högst resultat i Hemtjänstindex

- I tabell 1 visas de 10 kommuner med högst resultat i Hemtjänstindex 2022. Där framkommer att
- Alla 10 kommuner har höga eller mycket höga resultat inom biståndshandläggningen (delindex 2) och utförandet av hemtjänsten (delindex 3).
 - Det är en blandning av mindre och mellan-stora kommuner.
 - Kommunerna är geografiskt utspridda.
 - 6 av 10 kommuner har enbart kommunal hemtjänst och 4 av 10 erbjuder de äldre valfrihet genom att kommunen har avtal med privata utförare (vilket ungefär motsvarar andelen kommuner som tillämpar LOV).

2.2 Kommuner med lägst resultat i Hemtjänstindex

Om vi ser till de 10 kommuner med lägst resultat i Hemtjänstindex 2022 (där kommunerna har deltagit i Socialstyrelsens olika undersökningar) ser vi följande:

- Alla 10 kommuner har låga resultat inom biståndshandläggningen (delindex 2) och utförandet av hemtjänsten (delindex 3). Värt att notera är att mätmodellen ger störst vikt till kvalitetsområden inom just dessa två delindex, baserat på att seniorer tycker att dessa områden är de viktigaste inom hemtjänsten (viktningen beskrivs i avsnittet om mätmodellen i bilaga).
- Det är en blandning av mindre och mellanstora kommuner
- Kommunerna är geografiskt utspridda:
 - » Skåne (2)
 - » Kalmar (1)
 - » Kronoberg (1)
 - » Södermanland (3)
 - » Västmanland (2)
 - » Gävleborg (1)

- 9 av de 10 kommunerna har enbart kommunal hemtjänst och 1 av 10 erbjuder de äldre valfrihet genom att kommunen har avtal med privata utförare (vilket medför att kommuner med enbart kommunal hemtjänst är överrepresenterade bland de 10 kommuner som har lägst resultat i Hemtjänstindex 2022).

2.3 Kommuner med högst resultat per delindex

Nedan visas de 10 kommuner med högst resultat per delindex 2022. Några reflektioner kring resultaten är att det främst är mindre kommuner som ligger i topp vad avser utförandet av hemtjänsten, vilket speglar resultaten i den nationella brukarundersökningen. Däremot återfinns en del större kommuner under delindex 1 – Information. En möjlig förklaring kan finnas i att större kommuner har mer resurser avsatta för information.

En annan reflektion som kan göras är att Gnosjö, som hamnade i topp i Hemtjänstindex 2022, återfinns på topp 10 för tre av fyra delindex.

Tabell 2: De 10 kommuner med högst resultat per delindex 2022.

Delindex 1: Information	Delindex 2: Biståndshandläggning	Delindex 3: Utförande	Delindex 4: Stöd och utveckling
Varberg	Nordmaling	Öckerö	Hagfors
Stockholm	Årjäng	Essunga	Vara
Möndal	Malå	Årjäng	Tjörn
Danderyd	Lund	Gnosjö	Stenungsund
Jönköping	Mellerud	Gagnef	Simrishamn
Falköping	Arjeplog	Bräcke	Trelleborg
Sigtuna	Gnosjö	Arvidsjaur	Karlstad
Falun	Storfors	Mellerud	Uppsala
Svedala	Jönköping	Jokkmokk	Skara
Gnosjö	Essunga	Storfors	Östersund

2.4 Resultat i Hemtjänstindex jämfört med kommunens kostnader för hemtjänsten

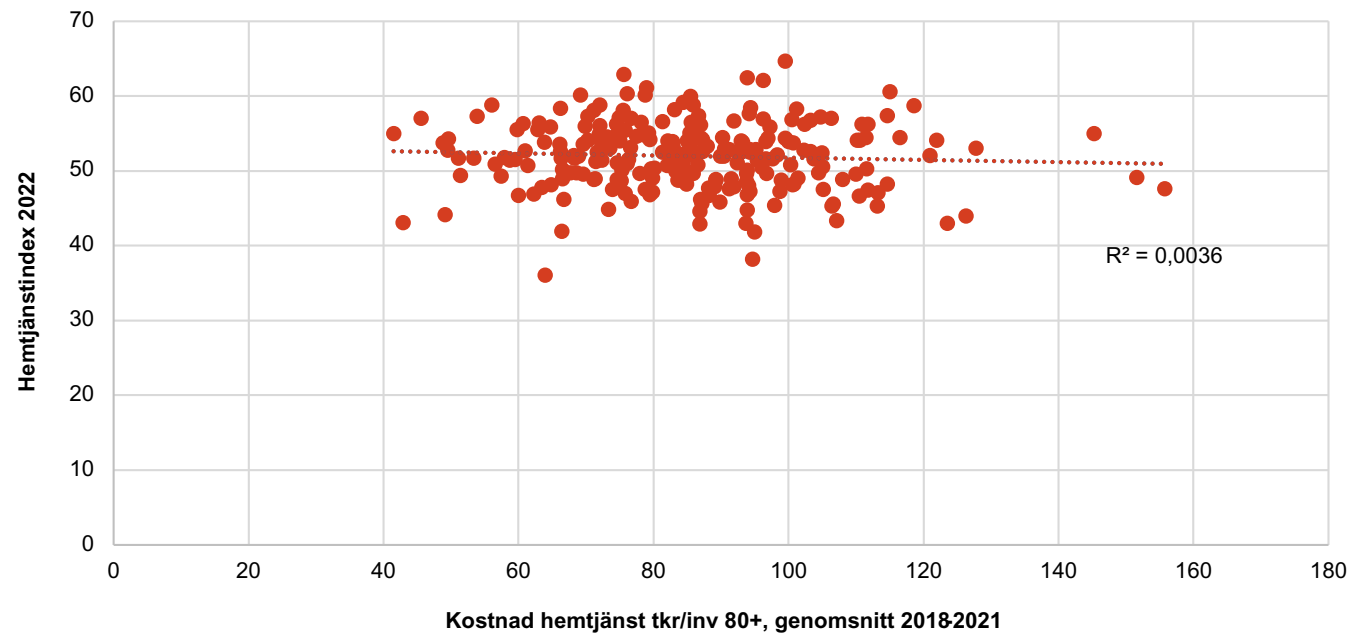
Att analysera kvalitetsrelaterade resultat mot kostnader leder till att vi erhåller en analys av effektivitet, vilket handlar om att göra rätt insatser på rätt sätt, vilket i praktiken innebär att de äldre i kommunen ska erhålla en god hemtjänst till en rimlig kostnad.

Kommunens kostnader för hemtjänst kan beskrivas med flera olika mått. Det mått som har använts i analysen nedan är kommunens genomsnittliga kostnad för hemtjänst åren 2018–2021, tkr per invånare 80 år och uppåt (Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och regioner för hemtjänst äldreomsorg, dividerat med antal invånare 80+ den 13 december. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag och befolkningsstatistik).

Analysen nedan visar att det inte finns någon korrelation mellan kommuners resultat i Hemtjänstindex 2022 och motsvarande kommuners kostnader för hemtjänst.

Bild 2: Kommuners Hemtjänstindex 2022 och kommuners genomsnittliga kostnad för hemtjänst äldreomsorg mellan 2018–2021, tkr per invånare 80 år och uppåt.

”Det finns inget samband mellan kommunernas kvalitet och deras storlek, geografiska placering, valfrihetssystem eller kommunens kostnad för hemtjänsten.”

2.5 Stora individuella skillnader mellan kommuner

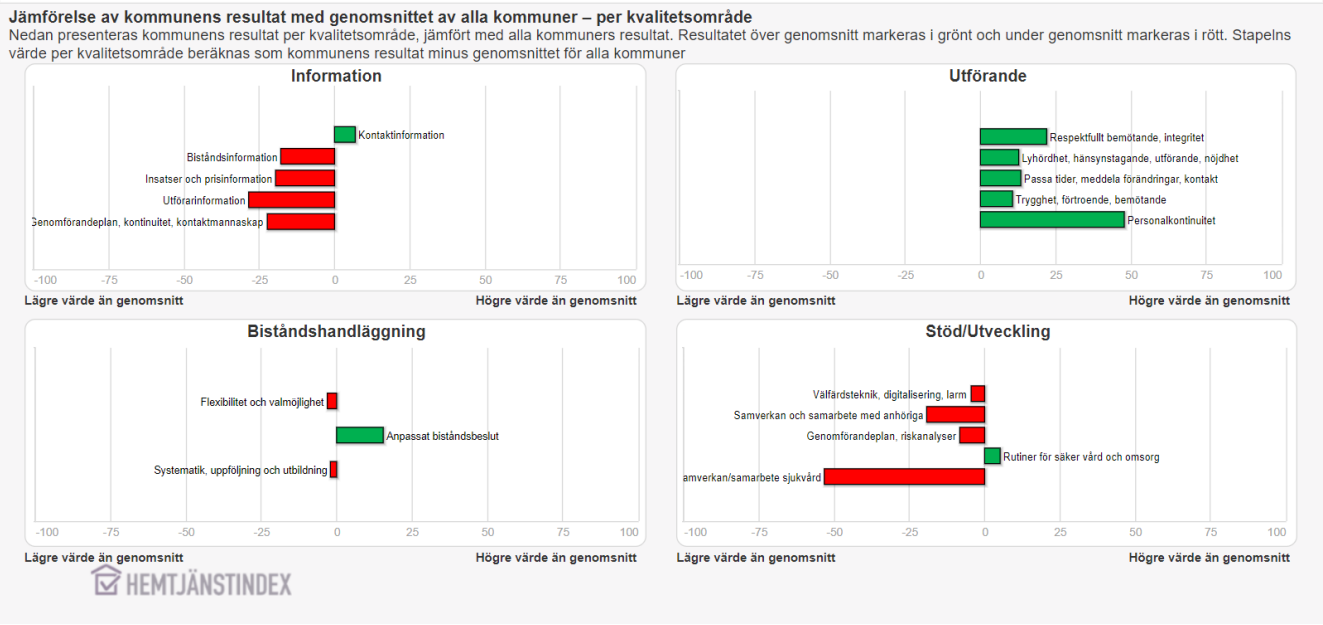
Som vi visat finns inget samband mellan kommunernas kvalitet och kommunens storlek, geografisk placering, kommungrupp, valfrihetssystem eller kommunens kostnader för hemtjänsten. Vi kan däremot se att kommuner med liknande Hemtjänstindex ändå har olika individuella styrkor och utvecklingsområden, vilket även leder till att det inte är helt lätt för en kommun att hitta goda exempel från andra kommuner för just de områden som en kommun behöver vidareutveckla. Det är en utmaning för kommunerna att hitta goda och lyckade exempel inom specifika områden.

Skillnaderna mellan kommunernas styrkor och svagheter kan illustreras via två autentiska exempel

på kommuner med snarlika totala hemtjänstindex, men helt olika styrkor och utvecklingsområden. Bilderna är tagna från det digitala analys- och rapportverktyg som kommunerna kan beställa.

- Kommun 1 (bild 3):
 - » Kommunens styrkor: Biståndsbeslut efter behov. Utförandet av hemtjänsten.
 - » Kommunens utvecklingsområden: Webbplatsen, rutiner, samverkan, välfärdsteknik
- Kommun 2 (bild 4):
 - » Kommunens styrkor: Webbplatsen, rutiner, samverkan, personalkontinuitet
 - » Kommunens utvecklingsområden: Bemötande, Biståndsbeslut efter behov

Bild 3: Exempel på GAP-analys av en kommuns styrkor och utvecklingsområden. Grönt innebär att kommunens resultat är högre än genomsnittet i Sverige och rött innebär att kommunens resultat är lägre än genomsnittet i Sverige.

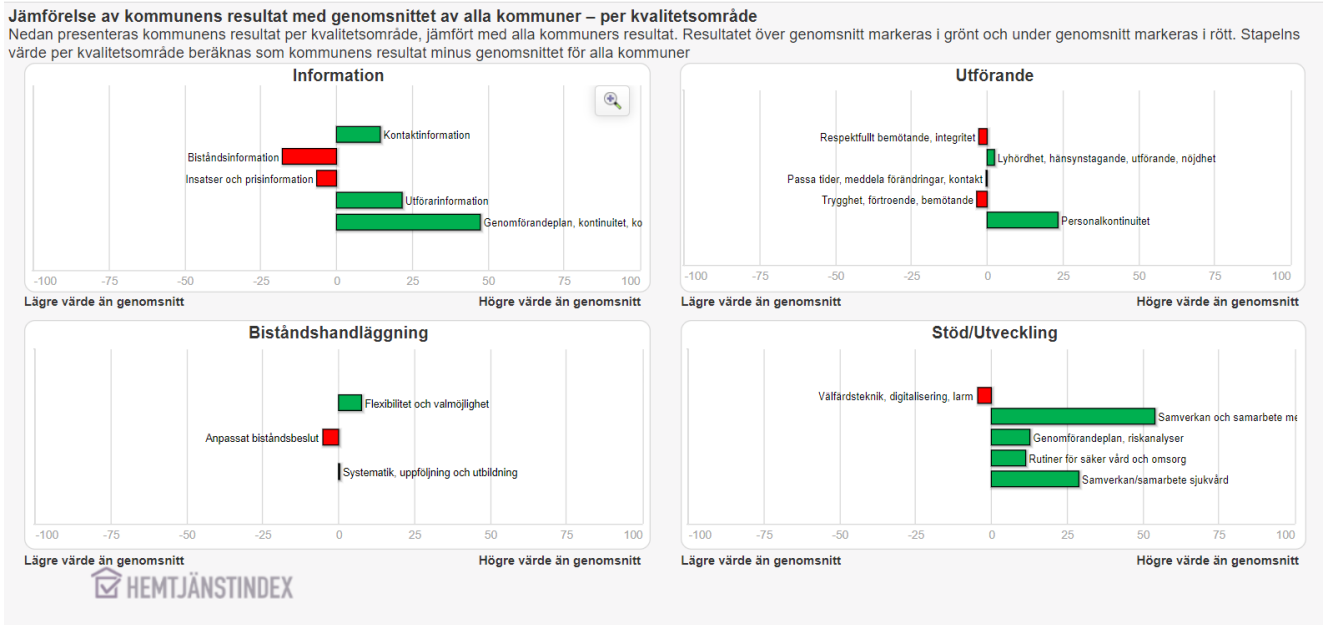

2.6 Vad kännetecknar en kommun som ger hemtjänst av hög kvalitet?

Vad kännetecknar kommuner som levererar hemtjänst med hög kvalitet? Varför lyckas vissa kommuner? Finns det gemensamma framgångsfaktorer? Vilka är dessa i så fall? Här ser vi att flera viktiga pusselbitar fortfarande saknas. Inom detta område finns det ytterligare behov av forskning och studier och SPF Seniorerna välkomnar ytterligare initiativ inom området.

Bild 4: Exempel på GAP-analys av en kommuns styrkor och utvecklingsområden. Grönt innebär att kommunens resultat är högre än genomsnittet i Sverige och rött innebär att kommunens resultat är lägre än genomsnittet i Sverige.

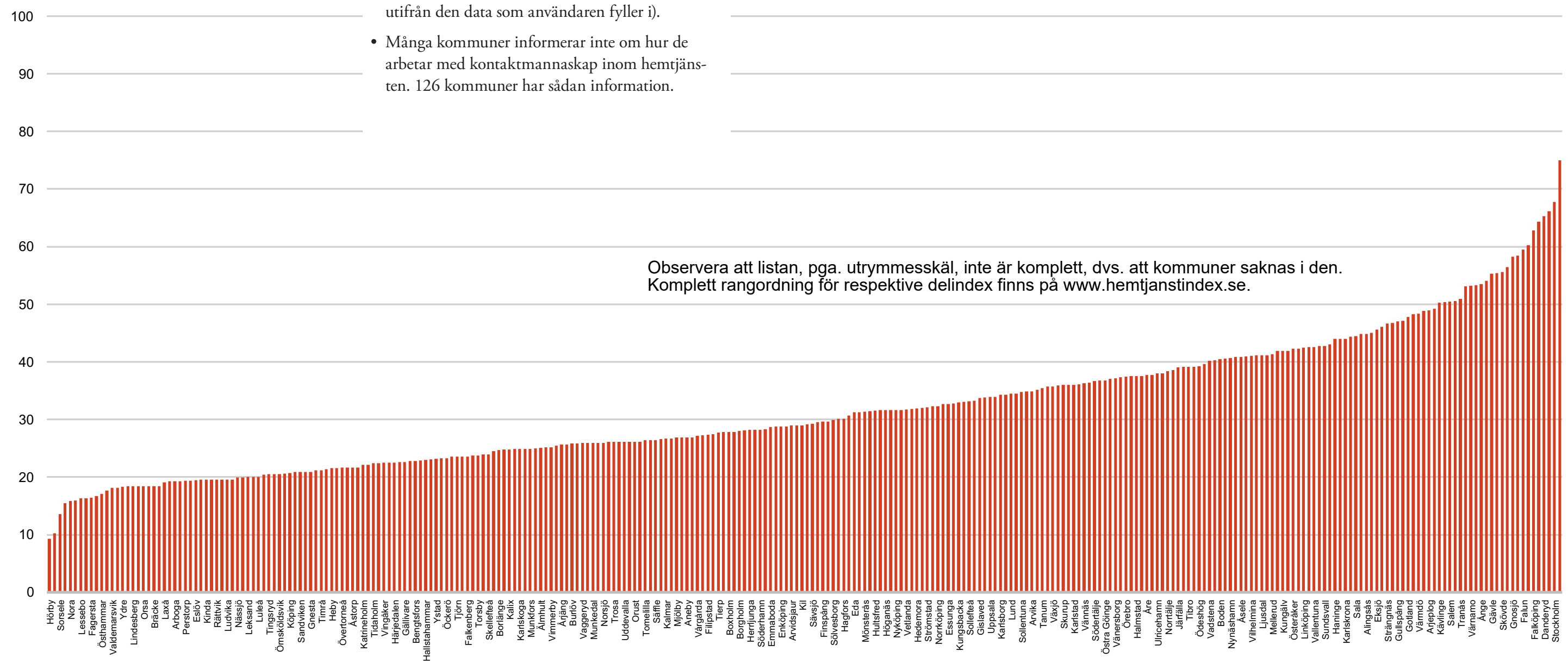

3. Störst utvecklingspotential i biståndshandläggningen och informationen till äldre och närstående

Hemtjänstindex byggs upp av fyra olika områden, information till de äldre och närstående, biståndshandläggningen, utförandet av hemtjänsten samt kommunens generella stöd och utvecklingsarbete.

Undersökningen visar att det är störst variation i kommunernas resultat inom informationen till de äldre och deras närstående (se bild 5 nedan) och biståndshandläggningen (se bild 6 nästa uppslag) och att det finns störst utvecklingspotential inom dessa två områden samt goda möjligheter att lära av de kommuner som hamnat främst i detta index.

Bild 5: Kommuners delindex Information 2022. Maximalt resultat är 100.

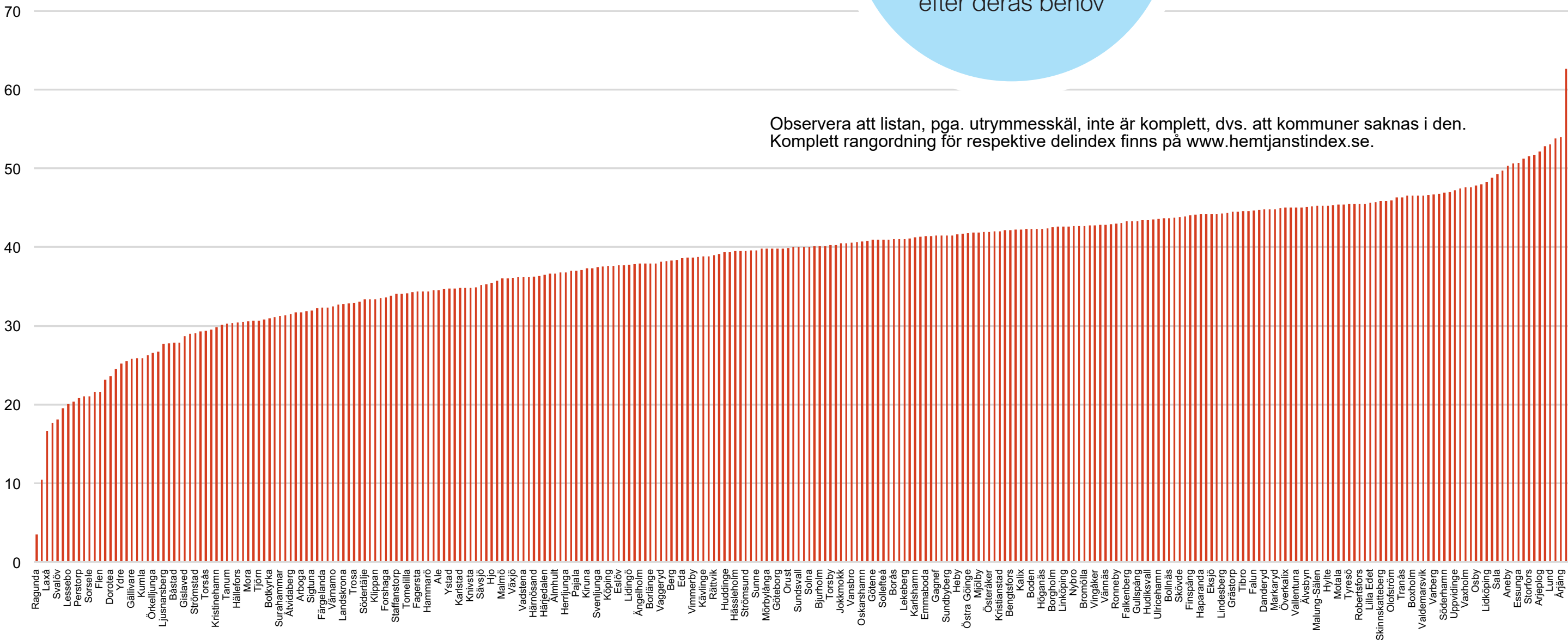
3.2 Exempel på områden med utvecklingspotential inom kommunernas biståndshandläggning och biståndsbeslut

Några exempel på områden med utvecklingspotential när det gäller biståndshandläggning och biståndsbeslut är:

- Endast 11 kommuner har en policy kring flexibilitet (för den äldre) inom ramen för biståndsbeslutet och som presenteras på kommunens webbplats.

- I 15 kommuner upplever mer än 40 procent av de äldre med hemtjänst att biståndshandläggarens beslut inte är anpassade efter deras behov. Flertalet av dessa 15 kommuner återfinns även längst ned på listan över kommunernas resultat i Hemtjänstindex.

Bild 6: Kommuners delindex Biståndshandläggning 2022. Maximalt resultat är 100.

3.3 Exempel på utvecklingsområden avseende utförandet av hemtjänsten

Utförandet av hemtjänsten är uppdelat i fem olika kvalitetsområden. Det kvalitetsområde som seniorerna har bedömt som allra viktigast av dessa fem är *”Hemtjänstpersonalen tar hänsyn till dina åsikter, de utför sina arbetsuppgifter som de ska och du är sammantaget nöjd med hemtjänsten”*.

I Hemtjänstindex 2022 ser vi att det område som får högst resultat handlar om *”Trygghet, förtroende och bemötande”*. Det område som får lägst resultat är däremot det område som seniorerna tycker är viktigast, se bild 7 nedan.

Det finns även stora skillnader mellan de kommuner som hamnat främst och de kommuner som får lägst resultat, nedan ges några exempel från kommuner med lägst resultat.

- I 40 kommuner upplever färre än 80 procent av de äldre med hemtjänst att personalen brukar ta hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras.
- I 24 kommuner upplever färre än 40 procent av de äldre med hemtjänst att de brukar kunna påverka vid vilka tider personalen kommer.
- I 26 kommuner upplever färre än 50 procent av de äldre att personalen brukar meddela de äldre i förväg om tillfälliga förändringar.

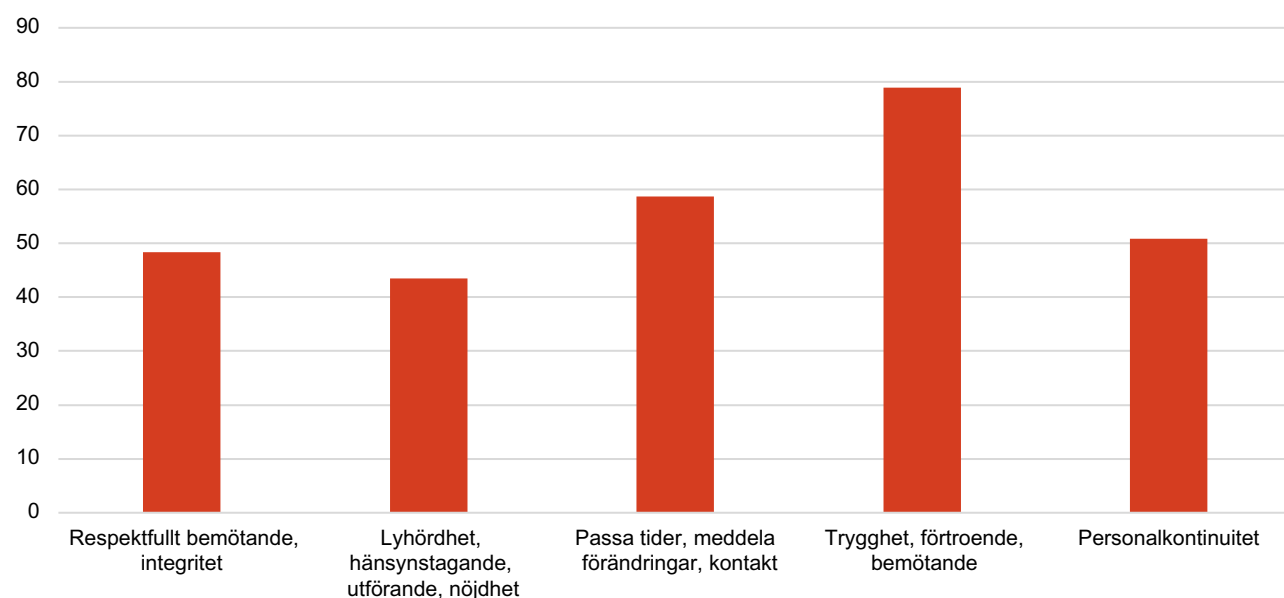
3.4 Status och utvecklingsområden avseende välfärdsteknik inom hemtjänsten

Välfärdsteknik kan skapa nytta både för den äldre och för kommunen, givet att tjänsten fungerar som det är tänkt. Det går däremot trögt för kommunerna att införa välfärdsteknik, vilket bland annat framkom i utredningsbetänkandet Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14).

Några exempel på tjänster och välfärdsteknik som är väl beprövade och nyttoskapande är nattillsyn med digital teknik, digitala lås, trygghetslarm och digitala inköp. Status under 2022 är däremot att det är ett flertal kommuner som inte erbjuder detta till de äldre, se exempel nedan (avser att tjänsten är breddinförd i kommunen).

- Drygt 100 kommuner erbjuder inte nattillsyn med digital teknik.
- Drygt 80 kommuner erbjuder inte digitala lås till enskildas bostäder.
- Fler än 100 kommuner garanterar inte kontakt med den äldre inom viss tid efter larm.
- Endast 76 kommuner erbjuder stöd för digitala inköp.

Bild 7: Genomsnittligt resultat för alla 290 kommuner per kvalitetsområde inom delindex 3 (utförande). Maximalt resultat är 100.

4. Kvalitetsutvecklingen behöver stärkas för att skapa en likvärdig hemtjänst

För att en kommun hållbart över tid ska kunna erbjuda en hemtjänst av god kvalitet behövs en fungerande och sammanhållen kedja från kommunikationen med de äldre och närstående, via biståndsprocessen till utförandet av hemtjänsten. De äldre och närstående ska inte själva behöva agera projektledare för att få till en fungerande hemtjänst. Därutöver behövs ett generellt stöd och utvecklingsarbete för att säkerställa samverkan med externa parter och att ny stödjande teknik efterhand införs.

Kommuner som har fått goda resultat i Hemtjänstindex 2022 vittnar om att de har fokus på att få hela kedjan att fungera. Samtidigt kan vi se att det finns kommuner med låga resultat i Hemtjänstindex, där samordningen mellan olika enheter inom kommunen brister, vilket leder till att den äldre får en hemtjänst av sämre kvalitet. Det är även rimligt att anta att ledarskapet, från politiken ned till första linjens chefer, har stor roll för hur väl en kommun lyckas med att ge en hemtjänst av god kvalitet.

Vi kan i alla fall konstatera att det är lättare att studera och forska kring framgångsfaktorer för att leverera hemtjänst med hög kvalitet, eftersom vi nu vet vilka kommuner som hamnar främst i Hemtjänstindex.

Som vi konstaterar tidigare i rapporten när det gäller kommuner med högst indexresultat motsvarar

andelen som erbjuder valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) riksgenomsnittet. Men av de tio kommuner som har lägst resultat är det bara en som ger möjlighet att välja utförare, och då enbart när det gäller städning, tvätt och inköp. Underlaget ger ingen större möjlighet att analysera om det finns en förklaring till denna skillnad. Tänkbara förklaringar kan vara:

- Möjligheten att välja gör att seniorerna ser mer positivt på den hemtjänst som levereras, vilket slår igenom i brukarundersökningar.
- Kommuner som beslutat sig för att införa valfrihetssystem har också i andra avseenden en ambition att reformera hemtjänsten, vilket ger utslag när kvaliteten mäts.
- När flera utförare inklusive den kommunala konkurrerar med varandra stimuleras alla till att leverera god kvalitet för att bli valda av kunderna och därefter undvika att bli bortvalda.

Nu finns möjligheterna för kommuner, myndigheter och regeringen att stärka den positiva spiral av kvalitetsutveckling av hemtjänsten som Hemtjänstindex syftar till. Se till att den omfattar alla kommuner, ingen äldre ska drabbas av en icke fungerande hemtjänst.

Bilaga: Om Hemtjänstindex

Hemtjänstindex är ett projekt som SPF Seniorerna driver med stöd av Allmänna arvsfonden. Samverkande organisationer i projektet är Svenskt Kvalitetsindex, Seniorval.se samt konsultbyråerna TeneliusHolm AB och EYB AB. Statliga forskningsinstitutet RISE har genomfört indexberäkningarna. Projektets vetenskapliga ledare är Gösta Bucht, SPF Seniorernas sakkunnige i vård och omsorg och professor emeritus i geriatrik. Till projektet är knutet två referensgrupper. En för äldreförvaltningarna i sju kommuner och en för fem privata företag som utför hemtjänst. Hemtjänstindex utgår från seniorernas perspektiv och drygt 1 000 nuvarande och potentiella hemtjänstanvändare har deltagit i utvecklingsarbetet.

Hemtjänstindex ger en helhetsbild av hur bra en kommun är på att leverera hemtjänst, utifrån seniorernas perspektiv. Indexet fångar upp hela processen, från att behov av hemtjänst uppstår, via ansökan, biståndsbeslut, uppstart och utförande av hemtjänsten. Indexet väger samman alla relevanta mätningar och all relevant fakta och statistik.

Hemtjänstindex digitala analys- och rapportverktyg ger stöd till kommunerna i deras arbete med att utveckla hemtjänsten och stärka kvaliteten

Utvecklingen av Hemtjänstindex är finansierad under två år av Allmänna arvsfonden, därefter ska Hemtjänstindex finansiera kostnaderna för att årligen producera Hemtjänstindex. Detta planeras att ske via försäljning till kommuner av analyser, rapporter och tillgång till ett avancerat, och pedagogiskt, digitalt analys- och rapportverktyg.

Det digitala analys- och rapportverktyg som kommuner kan beställa är utvecklat i samråd med sju referenskommuner. Verktöget baseras på ett avancerat analysverktyg som vi erbjuder kommunerna i samarbete med Svenskt Kvalitetsindex. I det digitala analys- och rapportverktyget kan en kommun bland annat:

- Snabbt överblicka hur kommunens hemtjänst står sig mot andra kommuner i Sverige.
- Enkelt se kommunens styrkor och utvecklingsområden inom hemtjänsten.
- Analysera mer i detalj vad kommunen behöver utveckla och stärka samt få stöd för prioritering av insatser.
- Jämföra kommunens hemtjänst med andra kommuner, se sin egen utveckling över tid.
- Få tips på kommuner som lyckas väl inom kommunens utvecklingsområden.
- Hämta en skriftlig analys och rapport och förklarande Ppt-bilder över kommunens hemtjänst.

Resultat efter lanseringen av Hemtjänstindex 2022

- 53 kommuner har erhållit rapporter och tillgång till det digitala analys- och rapportverktyget
- Ett flertal kommuner har påbörjat en utveckling av hemtjänsten, vilket gäller både kommuner med goda resultat och kommuner med lägre resultat.
- Flera kommuner vittnar om att de har påbörjat ett arbete för att kvalitetssäkra processen rörande Socialstyrelsens undersökningar
- Det finns ett flertal artiklar och inlägg i sociala medier med fokus på stolta kommuner och stolta medarbetare
- Mediagenomslaget ha varit stort, framför allt lokalt. Mer än 80 tidningar har rapporterat om indexresultaten och därmed riktat fokus mot hemtjänsten och behovet av kvalitet.

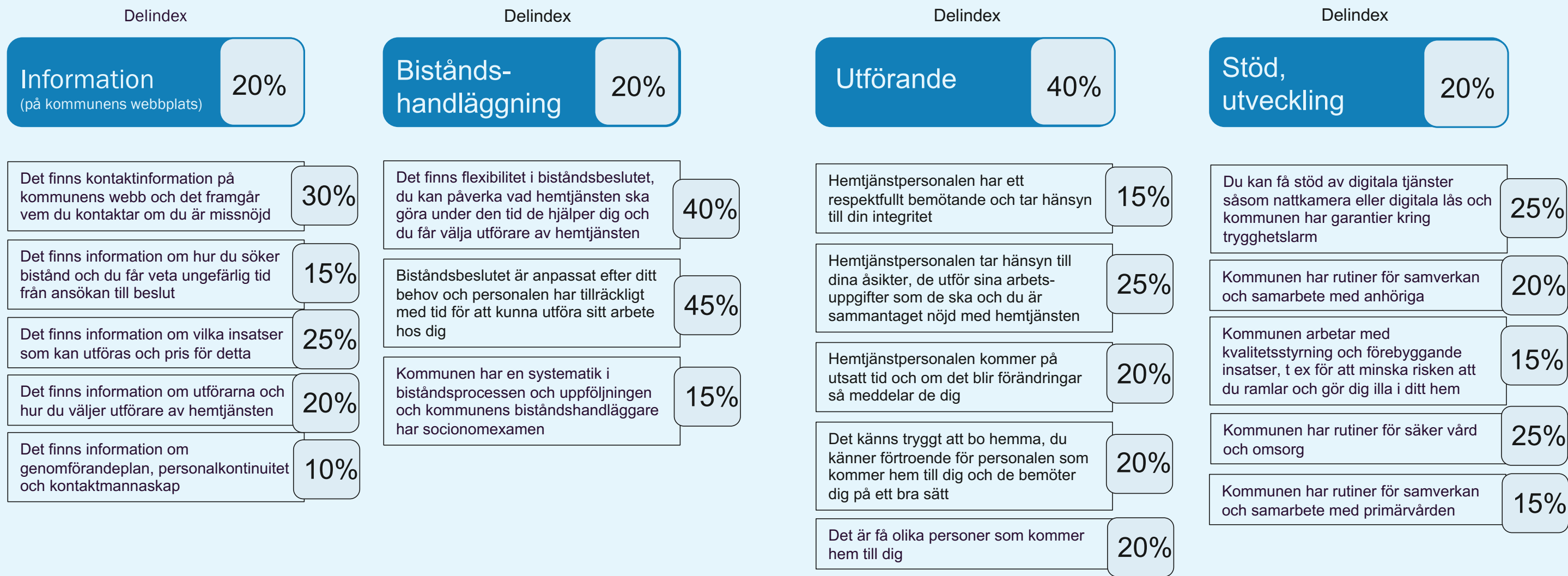
Mätmodellen tar hänsyn till vad seniorerna tycker är viktigast

Mätmodellen för Hemtjänstindex är uppbyggd utifrån konceptet att kvalitet uppnås när seniorernas behov uppfylls, samtidigt som krav, lagar och regler följs. Mätmodellen tar även hänsyn till hur viktiga olika delar av hemtjänsten är för seniorerna, genom att alla delar (kvalitetsområden) av hemtjänsten ges en specifik viktning. På bilden på nästa sida framgår viktningen för de olika kvalitetsområdena.

Mätmodell Hemtjänstindex

- inklusive viktning

Kommunens totala Hemtjänstindex

Totalt **18 kvalitetsområden** och **71 nyckeltal**, där data/nyckeltal/indikatorer kommer från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning, enhetsundersökningen, kommunenkät äldreomsorg och kommunenkät e-hälsa, Kolada/KKIK, Senior alert och kommunernas webbplatser.

Hemtjänstindex byggs upp av data från sju olika undersökningar

Hemtjänstindex ger en samlad bild av hemtjänstens kvalitet i en kommun och bygger på 71 befintliga indikatorer/nyckeltal från olika datakällor, främst från Socialstyrelsen. Se mer detaljer i tabellen nedan. Indexberäkningarna görs av det statliga forskningsinstitutet RISE, avdelning Mäta i samhället.

Tabell 3: Datakällor Hemtjänstindex 2022 inklusive länk till ursprunglig datakälla.

Datakälla respektive beskrivning var data kan hittas
Kontroll av kommunens webbplats
Respektive kommuns webbplats
Socialstyrelsens nationella brukarundersökning
https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/oppna-jamforelser/socialtjanst/aldreomsorg/vad-tycker-de-aldre-om-aldreomsorgen/
Socialstyrelsens enhetsundersökning
https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/oppna-jamforelser/socialtjanst/aldreomsorg/hemtjanst-och-sarskilt-boende/
Socialstyrelsens kommunenkät äldreomsorg (som redovisas i Öppna jämförelser)
https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/oppna-jamforelser/socialtjanst/aldreomsorg/
Socialstyrelsens kommunenkät e-hälsa
https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/valfardsteknik/
KKIK (personal-kontinuitet, hämtas från KOLADA)
https://www.kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16671&report=117467
Senior alert (kvalitetsregister, förebyggande insatser)
https://reg.ucr.uu.se/senioralertpublik/tufm;jsessionid=F9E566090E86720F0B0D3DC7EAA69E82.senioralertpublik.jupiter?0

Data som saknas från kommuner, per undersökning, 2022

Hemtjänstindex bygger på data från sju olika datakällor. Se nedan statistik kring antal kommuner som det helt saknas data från, per undersökning.

Datakälla	Antal kommuner där data helt saknas
Kontroll av kommunens webbplats	0
Socialstyrelsens nationella brukarundersökning	3
Socialstyrelsens enhetsundersökning	24
Socialstyrelsens kommunenkät äldreomsorg (som redovisas i Öppna jämförelser)	28
Socialstyrelsens kommunenkät e-hälsa	2
KKIK (personal-kontinuitet, hämtas från KOLADA)	66
Senior alert (kvalitetsregister, förebyggande insatser)	136

Tabell 4. Antal kommuner där data helt saknas, per datakälla, 2022.

Mer information om Hemtjänstindex

Läs mer om Hemtjänstindex:

<https://www.spfseniorerna.se/sa-tycker-vi/halsa--omsorg/hemtjanstindex/>

Kontakt: info@spfseniorerna.se

www.spfseniorerna.se

Maj 2023

Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50

info@spfseniorerna.se

**ALLMÄNNA
ARVSFONDEN**

